

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научната специалност „Организация и управление на производството“.

Автор на дисертационния труд: Иванка Петрова – докторант на самостоятелна подготовка към Катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрен университет, гр. Пловдив.

Тема на дисертационния труд: „Маркетингови стратегии на организациите на производители на биопродукти“.

Рецензент: проф. д.ик.н. Асен Иванов Конарев, Университет по хранителни технологии – Пловдив, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Икономика и управление“ (по отрасли), определен за член на научното жури със заповед № РД-16-652/21.06.2019 г. от Ректора на Аграрен университет – Пловдив.

1. Актуалност на проблема.

Актуалността на проблема е добре аргументирана в дисертационния труд. Посочен е подема в обединяването на производителите на биопродукти с цел подобряване на маркетинга, но това не е единствена цел на обединяването. По принцип организациите на производителите са обединения, както на физически, така също и на юридически лица. Приемам твърдението, че са необходими изследвания за разкриване на допълнителни възможности за ефективна реализация на биопродуктите и формулиране на работеща маркетингова стратегия.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

В началото на дисертационния труд ясно и без алтернатива е формулирана хипотеза за следването на маркетингова концепция на управление като предпоставка за устойчивост на пазара. Приемам тезата, независимо че стремежът трябва да е насочен към качество и ефективност на концепцията и стратегиите, формирани и следвани на нейна основа.

Целта е прагматично формулирана, а задачите са конкретни и в добра логическа последователност. Правилно е възприет системния подход, като основен инструментариум на изследването. Наред със системния, сравнителния и графичния анализ са използвани и други методи за изследване (например, метод на анкетирането и др.).

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е много добре онагледен. Представени са 38 фигури и 23 таблиции. Всички фигури и таблици са ясно наименувани и номерирани. Така по същество се получава качествено и съдържателно онагледяване на получените резултати. Освен това в края на всяка глава се резюмират резултатите в изводи. В края на дисертационния труд най-важните резултати са оформени в съдържателно заключение.

Като доказателство за проведени изследвания в края на дисертационния труд са представени приложения с три вида анкетни карти.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

В началната част на дисертационния труд е представено убедително въведение за динамиката на биопроизводството и подема в обединяването на биопроизводителите.

В първата глава са поставени солидни теоретико-методологични основи на цялото проучване. Добре са обосновани:

- възприемането на системния подход;
- системи и подсистеми;
- авторово разбиране за маркетингова стратегия;
- стратегическото планиране като основа на маркетинговата стратегия;
- генералната съвкупност и метода за формиране на извадката (метода на простата случаена извадка).

Тук биха могли да се въведат два варианта на съкращения:

ОП – организация на производители на биопродукти (фирма регистрирана по Търговския закон);

ООП – обединения на организации на биопроизводители (браншови и други структури).

Във втората глава е представен добре съставен и онагледен анализ на проведените анкетни проучвания на биопроизводителите и техните обединения. Тук прави впечатление сравнително невисокия процент (около 44%) на биопроизводителите, които биха опитали сдружаване (коопериране) с други биопроизводители. В края на главата са представени добре аргументирани и убедителни изводи от представеното в тази част на дисертационен труд изследване.

Намирам за добре обосновани конкретните насоки за подобряване на маркетинговото управление на ОП, представени в трета глава. Правилен е подходът на приоритизиране по избрани критерии, поради ограниченияте ресурси за извършване на ефективен маркетинг. Интерес в тази част представлява проведения скрининг на биопродуктови групи спрямо възможността за тяхното позициониране на 15 броя пазари в страната.

Във втората част на тази глава е представена стратегическа програма за развитието на ОП, като ясно са формулирани 4 основни цели. Програмата включва конкретни мерки и дейности за постигане на целите.

5. Приноси на дисертационния труд.

В основни линии приемам справката за приносните моменти в дисертационния труд. Би могло да се направи следното разпределение на приносите:

Научни приноси

- Изяснена същност на стратегическото маркетингово управление на ОП на биопродукти;
- Разработената концептуална рамка за оценка на маркетинговите стратегии на ОП;
- Анализираните нагласи на производителите на биопродукти за налагане на маркетинговия подход на управление;
- Анализираните и оценени маркетингови стратегии на ОП;

Научно-приложни приноси

- Препоръките за подобряване на маркетинговото управление на ОП;
- Стратегическата програма за бъдещото развитие на ОП.

6. Критични бележки и въпроси.

По същество нямам сериозни критични бележки към дисертационния труд, с изключение на някои предложения, съдържащи се в отделни части на становището.

Имам една съществена препоръка за подобряване на стратегическия маркетинг и въобще на управлението на сектора, която може да е извън пределите на тази дисертация. Считам, че биопроизводителите се нуждаят от цялостна платформа (информационно-коммуникационен софтуерен продукт), в която да се регистрират не само производители и потребители на биопродукти, но и много други партниращи организации за научни изследвания, образование, консултации, доставчици на търговски услуги, доставчици на контекст, доставчици на комуникационна и компютърна инфраструктура, и др. Някои от тези участници са посочени в отделни регистри към мерките и дейностите, представени в трета глава. Смисълът на предложението е отделните компоненти да са в единна мрежа, в която организацията на биопроизводителите и техните обединения заемат централно място:

- ОП са доставчици на съдържание;
- ООП са доставчици на контекст, които на практика управляват цялата мрежа.

В платформата ще има коопкуренция, както сътрудничество, така и конкуренция за нови потребители. Тя ще е многоезична и ще позволява, както комуникации, така също и транзакции.

Позволявам си да дам лично предложение в това кратко становище, защото се запознах с качествена дисертация по много значима проблематика.

7. Публикувани статии и цитирания.

Представени са 3 самостоятелни публикации в сравнително авторитетни издания. Не е представена справка за цитирания.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените от докторанта различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на ИВАНКА ПЕТРОВА ПОПОВА образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност „Организация и управление на производството.

Дата: 15.07.2019 г.
гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО:
(проф. д.ик.н. А. Конарев)